

➤ індекс цін виробників (ІЦВ, англ. WPI – Wholesale Price Index, PPI – Production Price Index);

➤ дефлятор ВВП (англ. GDP deflator).

Зручність використання ІЦВ полягає насамперед у використанні досить великої кількості товарів. Державний комітет статистики (ДКС) України використовує споживчий кошик із 296 компонентів і пропонує високу частоту оновлення даних статистичними органами (зазвичай, місяць), тоді як дані щодо дефлятора ВВП, хоча й охоплюють більшу кількість товарів, однак розраховуються лише щоквартально.

Отже, проаналізувавши вищенаведене, можна зробити висновок, що інфляція є основною складовою, яка впливає на формування ціни на товари та послуги. Також кожен вид інфляції має свій певний вплив. Для прикладу, помірною інфляція спостерігається тоді, коли ціни зростають повільно – до 10% за рік. За такої інфляції ціни порівняно стабільні, люди охоче заощаджують гроші, бо їхня вартість майже не знецінюється. Передбачена – це інфляція, яку учасники ринкового процесу очікували і захистилися від її згубних впливів. Непередбачена інфляція є несподіваною для економічних суб'єктів. Збалансованою вважається інфляція, в процесі якої відносні ціни не змінюються. Незбалансована інфляція супроводжується зміною відносних цін товарів, послуг та ресурсів, тобто ціни на товари змінюються неоднаковими темпами. Прихована інфляція – інфляція, що виникає внаслідок товарного дефіциту, що супроводжується прагненням державних органів утримати ціни на колишньому рівні.

Список літератури

1. Панчишин С. М. Макроекономіка: навчальний посібник. – 3-е. – К.: Либідь, 2005. – 616 с. – ISBN 966-06-0360-6
2. Петрик О. І. Інфляція в Україні: проблеми, ризики, перспективи / О. І. Петрик // Вісник НБУ. – 2007. – № 3. С.2-8.
3. Державна служба статистика України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

УДК 332.3 : 341

Гончаров В. В.

ст. викладач кафедри геодезії та землеустрою
Сумського національного аграрного університету

Ємець О. М.

ст. лаборант кафедри геодезії та землеустрою
Сумського національного аграрного університету

ВПЛИВ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ НА РИНОК ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В УКРАЇНІ

Військова агресія з боку Російської федерації, яка відбулася 24 лютого 2022 року вплинула на регулювання ринкових відносин с сфері ринку землі сільськогосподарського (далі-с/г) призначення. Враховуючи складну ситуацію в Україні було прийняті законодавчі акти направлені на врегулювання ринкових відносин в період військового стану. Один із важливих законів запроваджував особливості земельних відносин в період військового стану [1]. Зазначений закон встановив деякі нововведення та обмеження:

- землі с/г призначення державної власності здаються в оренду без процедури аукціону;

- земельні ділянки с/г призначення, які здаються в оренду не реєструються і не встановлюється кадастровий номер;
- строк дії договору оренди обмежений одним роком;
- по таким укладеним умовам договори не підлягають поновленню та укладенню на новий термін.

За незначний період існування ринку землі с\г призначення і до початку військових дій було укладено майже 100 тис. правочинів щодо купівлі-продажу земельних ділянок. Із введенням військового стану кількісний показник суттєво змінився і не в кращий бік. З перших днів війни та запровадження воєнного стану в Україні ринок землі призупинився. Відбулося закриття реєстрів речових прав і земельного кадастру, запроваджена заборона на проведення торгів с/г земель комунальної та державної власності. Тобто стала заборона на проведення правочинів із землею.

Починаючи з травня місяця 2022 р. був відновлений доступ до держреєстрів і ринок став відтворюватись. Згідно статистичних даних Мінагрополітики за дев'ять місяців на земельному ринку було укладено 34 тисячі правочинів на землю, площа яких склала більше 60 тисяч гектарів. Серед регіонів більше договорів було укладено в Полтавській (6,0 тис.), Дніпропетровській (5,3 тис.) і Вінницькій (6,1 тис.) областях [2].

Враховуючи, що в цей період існувала заборона щодо продажу земель державної і комунальної власності, але фізичні особи на праві власності на землю здійснювали угоди через систему “Прозоро. Продажі”. За цей період здійснено біля однієї тисячі аукціонів, які становили майже 230 мільйонів гривень. Відбулися незначні зміни в ціні на землі с/г призначення.

Статистика свідчить, що масового продажу земель на ринку не відбувається, але стабільний рух є хоч і відбуваються військові дії. Станом на травень 2023 року за два роки існування ринку землі із загальної кількості земельних часток “паї”, яка складає більше 29 мільйонів, продали лише 1,3%. Тобто за два роки було продано 387 тис. га земельних часток “паїв”. Результат не значний і він покращиться лише із закінченням військових дій. При цьому слід зазначити, що ціна на продаж земельних ділянок с/г призначення змінилась тільки в сторону росту цін за один гектар. Так середньозважені статистичні дані ціни 1 га с/г земель з початку дії ринку землі по Україні становлять станом на:

- 01.08.2021 р. – 34289 грн.;
- 28.02.2022 р. – 34177 грн.;
- 21.02.2023 р. – 38125 грн.;
- 16.05.2023 р. – 44027 грн.

Слід зазначити, що середня ціна і після інфляції коливається в межах 1100-1200 доларів США за гектар землі с/г призначення. Вплив війни на ціну зупинив заплановане щорічне 10-15% збільшення в ціноутворенні. Відбулася заморозка вартості на земельні ділянки.

Враховуючи різні ризики і в тому числі інфляційні - ціна за 1 га земель с/г призначення не зазнала непередбачуваних коливань. Аналізуючи стан ринку земель мова йде про земельні ресурси, які не зазнали військової окупації та які не знаходяться на межі кордону з Російською федерацією.

На територіях, які були окуповані Російською федерацією, ринок землі зупинився. Кількісний показник укладених правочинів щодо продажу земель с/г

призначення значно зменшився. Велика кількість земель с/г призначення зазнали руйнації і значна частина їх знаходиться під окупацією. Вказані території складають п'яту частину нашої держави і регулювання земельних відносин щодо ринку землі не відбувається. На площі більш 2,6 млн. гектарів земель с/г призначення необхідно провести розмінування та ще 3 млн. гектарів після звільнення від окупації. Загальна кількість за межами обігу земель залишаються 300 громад 8 областей, які знаходяться в зоні військового конфлікту.

Непередбачувані обставини, які склалися з придбанням земель необхідно врегулювати на законодавчому рівні і надати можливість громадянам скористатися таким правом в післявоєнний період терміном на рік. Ця проблема стосується не тільки громадян, а і фермерських господарств в яких із-за війни відсутні кошти на придбання земельних часток “паїв”, які вони орендують у громадян. Натомість такі кошти є у великих агрохолдингів. Тобто в зв'язку з цим може виникнути соціальна несправедливість.

Список літератури

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 12.05.2022 р. №2247-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2247-20#Text> (дата звернення: 25.02.2024).

2. Ринок землі в Україні: Мапа земельних угод і цін на землю з 1 липня 2021 року URL: <https://agropolit.com/spetsproekty/892-rinok-zemli-v-ukrayini-mapa-zemelnih-ugod-i-tsin-na-zemlyu-z-1-lipnya-2021> (дата звернення: 25.02.2024).

УДК 330

Графська О. І.

д. е. н, доцентка кафедри готельно-ресторанного бізнесу
Львівського державного університету фізичної культури
ім. Івана Боберського

Кулик О. М.

викладачка кафедри туризму
Львівського державного університету фізичної культури
ім. Івана Боберського

Перегіняк Т. І.

аспірант 2-го курсу
Львівського університету бізнесу та права

АНАЛІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день в Україні вже понад два роки триває повномасштабна війна. Саме від початку повномасштабної війни і до теперішнього часу існує низка факторів, які впливають на економічний розвиток нашої держави, відповідно, і на залучення нових потенційних інвесторів, що, своєю чергою, дає поштовх до позитивного і стабільного розвитку ринкової економіки нашої держави. В ситуації нестабільності, яка станом на сьогодні виникла в Україні, спірні питання між можливим потенційним інвестором і суб'єктом інвестицій допомагає врегулювати інвестиційне законодавство.